

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНЗЭЛЭ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫЦ
ЮШАДЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

№1

2019ел, 15иуольдан

**Татарстан Республикасының
Минзэлэ муниципаль районы Юшады авыл жирлеге
жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларының
һәм законнардагы үзгәрешләр мониторингын уздыру турында Нигезләмәне
раслау турында**

Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Юшады авыл жирлеге жирле үзидарә органнары кабул иткән (басылган) муниципаль норматив хокукый актларның һәм законнардагы үзгәрешләр мониторингын уздыру буенча Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Юшады авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Юшады авыл жирлеге Уставын кулланып, Татарстан Республикасының Минзэлэ муниципаль районы Юшады авыл жирлеге Советы

КАРАР ЧЫГАРДЫ:

1. Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районының Юшады авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларына һәм законнарга үзгәрешләр керту мониторингын уздыру турындагы беркетелгән Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районының Юшады авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз норма чыгару эшчәнлегендә гамәлдәге каарның 1 нче пунктында расланган Нигезләмәне кулланырга;

курсәтелгән Нигезләмәне башкару өчен җаваплы затларны билгеләргә; җаваплы зат итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнен вазифаи инструкцияләренә тиешле үзгәрешләрне кертергә.

3. Гамәлдәге каарны Татарстан Республикасының Минзэлэ муниципаль районы Юшады авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән

тәртиптә бастырырга, шулай ук Интернет телекоммуникация чөлтәрендә, Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Гамәлдәге каарны контролъдә тотуны Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районның Советы юридик отделына йөкләргә.

5. Гамәлдәге каарар рәсми тәстә басылганнан соң ун көн эчендә көченә керә.

Юшады авыл жирлеге
Советы башлагы урынбасары

М.М.Камашев

Татарстан Республикасы
Минзәлә муниципаль
район Юшады авыл
жирлеге Советы карары
белән расланган
«15» 07. 2019 ел. № 1

Татарстан Республикасының
Минзәлә муниципаль районы Юшады авыл жирлеге
жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукий актларының
һәм законнардагы үзгәрешләр мониторингын уздыру турында
Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Юшады авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукий актларының һәм законнардагы үзгәрешләр мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) муниципаль актларның көчен югалтуын тану (кире кагу), кабул итүне тәэммин итү өчен (бастыру) мәгълүматка бәя бирү һәм анализлау, гомумиләштерү, жыю, үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары башкара торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күздә тота.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан уздырыла.

3. Мониторинг уздырганда жирле үзидарә органнары Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль район Советының юридик бүлеге һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән бәйләнештә торалар.

4. Мониторинг уздыру өчен жирле үзидарә органнарында жаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг уздыруның максатлары түбәндәгеләр:

федераль һәм республика законнары белән тәңгәл китерү максатларында, муниципаль актларның көчен югалтуга яисә үзгәртүгә, кабул итүгә ихтыяжын ачыклау;

хокукий жайга салуда кабатлауда, муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, буш урыннарны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системага салуны тәэммин итү;

муниципаль актларда коррупцияле фактларны ачыклау;

таләп ителмәгән (актуальлеген жуйган) яисә практикада кулланылмый торган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормалар) ачыклау;

хокук куллануның нәтижәлелеген күтәрү; муниципаль актларны башкаруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

жирле үзидарә органнарының муниципаль актлары үтәлешен контролъдә тотуны башкарырга тиешле подразделениеләренә ярдәм күрсәтү; нормалар булдыру процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәрне эшләү.

6. Мониторинг федераль конституцион законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка законлы актларын жыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм үзгәрешләргә бәй бирүне;

Россия Федерациясе Президенты әмерләрен, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарарларын, башкарма хакимиятнең федераль органнарының норматив хокукий актларын, федераль дәрәҗәдәге башка законлы норматив хокукий актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларны; Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Уставын үз эченә ала.

7. Мониторинг уздыру өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

федераль һәм республика законнарының актларына үзгәрешләр керту;

хокукий жайга салуның билгеле бер өлкәсендә муниципаль актларны куллануга анализ;

прокуратура органнары мәгълүмате;

кимчелекләр һәм муниципаль актларны камилләштерү зарурлыгы турында массакүләм мәгълүмат чарапары мәгълүмате;

муниципаль актларның камил булмавы турында гражданнарын, юридик затларның, шул исәптән, ижтимагый, фәнни, хокук яклау һәм башка еошмаларның, шәхси эшмәкәрләрнен, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнен вәкиллекле органнары депутатларының, шул исәптән үз эченә түбәндәгеләрне алган:

Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасының Юстиция министрлыгы уздырган хокукий экспертиза йомгаклары;

аны уздыруга вәкаләтле булган, билгеләнгән тәртиптә әзерләнгән муниципаль актларның коррупциягә каршы экспертиза йомгаклары;

конференцияләр, семинарлар, ачык тыңлаулар, жәмәгать тикшерүләре һәм жирле үзидарә органнары уздыра торган башка чарапардан йомгаклау документлары.

II. Мониторинг уздыру тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары гамәлдәге Нигезләмәнең 4 нче пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә, алар компетенциясендәге мәсьәләләр буенча мониторинг уздыралар.

Мониторинг уздыру максатларында эшче төркемнәр булдырылырга, утырышлар, консультацияләр уздырылырга, тиешле мәгълүмат соратып алынырга, Россия Федерациясе субъектлары, Татарстан Республикасының

башка муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ юлы белән башкарыла:

гамәлдәге Нигезләмәнең 6 нчы пунктында күрсәтелгән актлар буенча;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларга каршы килү буенча эшләр буенча суд актлары (суд практикасы) буенча;

прокурор катнашындагы актлар.

9. Мониторинг уздыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук норма иҗат итү эше нәтижәләрен билгеләп кую максатларында, шулай ук жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрын алыш бару тәртибе һәм оештыру туринда муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары белән тәңгәллектә алыш барылучы муниципаль норматив хокукий актлар реестры кулланыла.

10. Мониторинг башкару процессын оптимальләштерү өчен түбәндәгеләрне тәэммин итүче мәгълүмати системаларның автоматлашкан сервислары (аларның операторлары белән килешүләр, контрактлар төзү белән бәйле күрсәтелгән мөмкинлек булганда) кулланыла:

“Гарант” мәгълүмати системасында контролъгә қуелган законлаштыручы һәм башка норматив хокукий актлардагы үзгәрешләр туринда мәгълүмат керү;

“Гарант” мәгълүмати системасының хокукий җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмасына мәгълүмат керү;

муниципаль актларның законга туры килмәве ачыклану туринда “Кодекс” мәгълүмати компаниясенең “Төбәк законнары аналитигы” автоматлашкан мәгълүмати системасы мәгълүмате керү.

Мониторинг башкару процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмати системалар сервислары кулланылырга мөмкин.

11. Мониторинг башкарганда гамәлдәге Нигезләмәнең 9 нчы пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән, муниципаль хокукий актларның көчен югалтуын тану (кире кагу) яисә үзгәрешләрне, кабул итүне (бастыруны) тәэммин итү өчен түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларның кулланылу практикасы туринда мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

гражданинның һәм кешенең гарантияләнгән хокукларын, иреген һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау;

муниципаль актларны кабул итү (бастыру) зарурлығы билгеләнгән зуррак юридик көче булган норматив хокукий актларның булуы;

муниципаль акт бастырганда жирле үзидарә компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупцияле факторларның булуы;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукий җайга салуда тулышык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характеристагы хаталар булу;

муниципаль актның нигезләмәләрен кулланганда мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукий актны кулланганда законсыз һәм нигезләнмәгән караптар, гамәлләр кылу (берни эшләмәү);
 норматив хокукий актлар куллану практикасы булу;
 норматив хокукий актлар кулланганда бертөрле практика булмау;
 муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлеге;

муниципаль актлар белән жайга салынган, аларны кабул итүгә нигез булган мәнәсәбәтләргә бәйле рәвештә гариза биручеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндермәү) турында законлы көченә кергән суд актларының булуы.

12. Мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль актларга үзгәрешләр кертүне җәлеп итүче федераль һәм республика законнарында үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнары тарафыннан түбәндәгеләр башкарыла:

муниципаль акта үзгәрешләр кертү, муниципаль актның көчен югалту, яна муниципаль акт кабул ителү турындагы муниципаль актларның тиешле проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәл китерүгә юнәлтелгән башка чараптар кабул ителә.

13. Муниципаль актларга үзгәрешләр кертү зарурлыгын җәлеп итүче федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр керткән очракта, мониторинг федераль һәм республика акты чыгарылган вакыттан 30 көн эчендә уздырыла.

Әгәр гражданнарының, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгате, шулай ук прокуратура мәгълүматы (“Россия Федерациясе прокуратурасы турында”гы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган прокурор катнашыннан тыш), мониторинг уздыруга нигез булып торса, мониторинг 30 көн эчендә уздырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг уздыру нәтиҗәләре мөрәжәгать иткән затка хәбәр ителә.

Ерак перспективада көченә керәчәк федераль һәм республика законнары актларында үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәnlеге планнарына тиешле корректировка турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтиҗәләрен тормышка ашыру

14. Муниципаль акт проектын эшкәрту һәм мониторинг нәтиҗәләре буенча

муниципаль актны кабул итү федераль һәм республика законнарының тиешле актын үзгәртү вакытыннан ике айдан да соңармаган сротта уздырыла (гамәлдәге Нигезләмәнең 14 пункты өченче абзаында күрсәтелгән очрактан тыш).

15. Мониторинг уздыру өчен жаваплы затлар мониторинг нәтижәләре түрүнда

отчет аеннаң соң килүче айның 5 нче көненнән дә соцармыйча исәп тоталар.

15.1. Мониторинг нәтижәләре (мәгълүматлар) түрүнда отчет түбәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

мониторинг уздыру объекты түрүнда мәгълүмат;

мониторинг уздыруны башкаручылар түрүнда мәгълүмат;

мониторинг уздыру чоры түрүнда мәгълүмат;

хокукий жайга салу предметына кыскача характеристика, мониторинг уздыруга нигезләр.

15.2. Мониторинг нәтижәләре түрүнда отчет (мәгълүмат) түбәндәгеләрне үз эченә алырга мөмкин:

хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары түрүнда мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр керту буенча һәм (яисә) яңаларын кабул итү зарурлығы, муниципаль актларны кире кагу түрүнда рекомендацияләр;

мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән, хокукий мөнәсәбәтләрнең тиешле өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

16. Мониторинг нәтижәләре буенча кабаттан кабул ителгән муниципаль актлар законнар белән билгеләнгән срокта һәм тәртиптә Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукий актлары регистрына керту өчен жибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга керту өчен аларда булмаган, мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

17. Мониторинг уздыру һәм хокук чыгару эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторинг оештырган өчен, шулай ук жирле үзидарә органнарына караган хокукий жайга салуның тиешле өлкәсендә федераль һәм республика законнары белән муниципаль актларның үз вакытында тәңгәл килүе өчен персональ (шул исәптән дисциплинар) жаваплылык тоталар.

18. Негатив нәтижәләргә кiterгән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (берни эшләмәү) өчен, шулай ук гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятык һәм дәүләткә зыян кiterгән өчен, законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплылык тата.